

jej prinese belih metuljev. In kaj smo takrat morali res na sramoto nam vsem slišati od nekaterih naših ljudi? — kaj misliš? — to, da so se norca delali iz tega in rekli: čemu nek bodo imeli metulje, da jih kupujejo? — Ali ne misliš, Martinč, da je še danes takih in enakih jurčkov veliko med nami? Poduka je tedaj kmetovalcu kakor vsacemu družemu stanu treba, in če potrebujejo popotnih učiteljev celó take dežele, ki so v kmetijstvu daleč pred nami, moramo tudi mi še le prav veseli biti, če ga dobimo. Popotni učitelj kmetijstva je učen mož, ki tako rekoč pred bišo pride s svojimi nauki h kmetom po deželi, da ga poduk in ogled novega kmetijskega orodja, ki ga sabo ima, ne vinarja ne stane. Ali ni to veliko vredno? In zato na deset kmetov skupaj še cel sold ne pride davka.

Martinč: Lej, Žolar! tudi to reč sem si vso drugače mislil. Zdaj še le vidim, kako morejo hudobni ljudje človeka zmotiti. Skor da me je sram. Hvaležen sem Ti za razjasnila; zdaj pa tečem koj k svoji ženi, da tudi njej povem, kako sva bila oba slepa. Z Bogom!

Žolar: Sosed, le še eno besedo. V pogovoru najinem si eno besedo rekel, kakor da bi pri poslancih šlo za službe, s katerimi si svoje žepe polnijo. Našega kraja poslanec P. ima precejšnje posestvo domá in velik mlin; ko pride čas zborovanja, hajd! mora v Ljubljano, naj je košnja, žetev ali setev, pa mora popustiti domá vse gospodarstvo ženi in tujim rokam. Če mu v Ljubljani za čas zborovanja plačujejo po 5 gold. na dan za stanovanje in za živež, mu od teh 5 gold. pri sedanji dragini pač nič ne ostane, pri gospodarstvu pa ima le škodo, če ga cel mesec in še več domá ni. Po krivem se tedaj sodi, če se od žepov govori pri poslancih. Jaz ne bi nikdar hotel poslanstva prevzeti in gospodarstva domá tujim rokam pustiti, če mi zraven stanovanja in živeža v Ljubljani še veliko povrh plačajo. V zboru pa, kjer gré včasih za važne reči, tudi poslanec ne more z mislimi pri svojih konjih domá in na svojem polji biti.

Martinč: Tako je, če človek zmirom ne bere, kar se po svetu godí in vsega ne vé na drobno. Lahko se mu potem marsikaj na nos obesi. Idiva ga, Žolar, zdaj en poliček pit na zdravje našim narodnim poslancem; katere sem zapeljan po krivem sodil. Jez ga bom plačal za pokoro greha, ki sem ga s tem storil.

Kranjci poslušajte, kako gospodarijo nemški liberalci na Štajarskem!

Ker se naši nemčurski liberalci sedaj, ko gré za nove volitve v deželni zbor, ponašajo s tem, da bi njihovo gospodarstvo vse bolje bilo, ako bi oni večino dobili v zboru, bo danes na pravem mestu, da našim volilecem kažemo gospodarstvo nemških liberalcev tam, kjer imajo večino.

Štajarska dežela je nam sosedna dežela; po krivičnem volilnem redu sedi le malo slovenskih poslancev v ondašnjem deželnem zboru in le Nemci ondi gospodujejo.

Poglejmo zdaj, kolikšni so na Štajarskem davki in kolikošne so tam doklade.

„Slov. Gosp.“ nam v 26. listu v kratkem popisu razklada to stvar tako-le:

„Iz zanimivega poročila deželnega odbora izvemo sledeče: Štajarska šteje 1 milijon in 200.000 prebivalcev, ter je leta 1875. imela davkov 10 milijonov in 768.576 gold., to je, cesarske davke z dokladami, potem priklade za srenje, okraje in deželo in naposled vžitninski davek od vina, mesa, piva in žganjice — stroški za štempeljne, davki od kuponov itd.

niso vračunjeni. Ako se gori omenjena svota razdeli na vse prebivalce enakomerno, potem zadene vsakega Štajarca, bodi berač na cesti, bodi dete v zibelji, davek 10 gold. Ta silna silna svota se nabira iz 3 davkovskih vrst; 4 milijone in 233.606 gold. znaša cesarski davek, 3 milijone in 519.324 gold. gre za potrebe srenj, okrajev in dežele, 1 milijon in 408.935 gold. daje vžitnina od vina in mesa, 219.208 gold. od žganjice, 1 milijon in 354.930 gold. od piva (pira).

Leta 1871. pri zadnjih volitvah so nam liberalni poslanci, na pr. Seidl, obetali zlate gradove. Ljudje so mislili, da bodo sedaj davki zmanjšani; ali grozno so se ukanili. Davki se niso zmanjšali, ampak neizmerno povečali. Številke nam to le preveč jasno dokazujejo in liberalno gospodarstvo obsodujejo. Cesarski davki so leta 1871. na Štajarskem znašali 4 milijone in 565.439 gold., leta 1874. pa že 5 milijonov 349.777 gold. Al ob enem so ljudje čedalje več davka dolžni ostali, tudi je bilo treba zavoljo izrednih nesreč mnogo davka odpisati. To je naposled celó ministre na Dunaji prestrašilo in so torej leta 1875. cesarski davek spustili na 4 milijone in 233.606 gold. Vse drugače pa je zastran doklade za stroške pri srenjah, okrajih in deželi na Štajarskem. Tukaj se je najbolj pokazala nesreča, da so ljudje pred 6 leti izvolili večidel same liberalce. Kajti od tiste dobe so ove doklade strašno naraščale. Le pomislimo: l. 1871. so znašale vse doklade le 58 odstotkov od cesarskega davka, leta 1872. so pa že pobirali 68 odstotkov, leta 1873. celo 79 odstotkov, leta 1874. že 81 odstotkov, in leta 1875. celih 85 odstotkov, tedaj od leta do leta več. Ni čuda, da so pri tako napetih stroških ces. kr. davkarije ces. kr. glavarstva začela nenavadno ostro davek iztirjevati in mudne davkoplačevalce rubiti. Izvoljeni liberalni župani, šolski svetovalci, okrajni zastopniki, deželni poslanci so od leta do leta dovolili več stroškov, njihovi volilci so pa morali plačati — češ ali nečeš. Od leta 1871—1875. je pri nas bilo zarad zaostalega davka 286.114 rubeženj, to je, vsak četrti človek, če poprek računimo, je bil rubljen, da se je od liberalnih poslancev dovoljeni davek iz ljudi iztirjal.“

No, „Tagblattovci“, kaj pravite k temu gospodarstvu svojih nemških tovarišev na Štajarskem? Morete li to tajiti? Gotovo bi to storili, ako bi se upali reči, da je deželni odbor Štajarski, ki je tudi po večini nemški, lagal, ko je v svojem zadnjem poročilu žalostni stan svojega gospodarstva svetu razodel.

Vi pa, Kranjski možje, ki boste kmalu volili poslance v naš deželni zbor, se v pogledu na uboge svoje sosede na Štajarskem pač ne boste dali oslepiti po krivih prerokih, kateri Vam obetajo zlate gore, če bi namesto narodne večine prišla nemčurska večina v deželni zbor Kranjski. Tožili bi potem o še večih davkih in prikladah, ki bi Vas zadeli, kakor sedaj toži „Slov. Gosp.“ iz Štajarskega.

Gospodarske stvari.

Živinozdravniška skušnja.

* *Da se krvotok goveje živine odvrne, to je, vbrani, da živina ne šči krvi, se priporoča žveplena kislina (hudičevo olje). Majhna žličica žvepljene kisline se vlije v bokal vode in s tako okisano vodo se vsak dan poleti okisa krma. O hudi vročini taka okisana voda, s krmo pomešana, tudi dobro stori prešičem.*